

УЗНЯЦЬ ПАЛІТЫКА-ВЫХАВАЎЧУЮ РАБОТУ СЯРОД СТУДЭНТАЎ

Партыйнае бюро ўніверсітэта нядаўна абмеркавала мерапрыемствы па палітвыхаванні палітыка-выхаваўчай работы сярод студэнтаў.

Бюро прызнала, што ў цэнтры палітыка-выхаваўчай работы павінна стаць вучэбная група, як пярвічная і асноўная вучэбная арганізацыя. У сувязі з гэтым задача партыйных, профсаюзных і камсамольскіх арганізацый заключаецца ў тым, каб сваю галоўную ўвагу звярнуць на забеспячэнне сістэматычнай і зладжанай работы сакратароў камсамольскіх арганізацый, прафгараў і стараст вучэбных груп. Да гэтай адказнай і пачэснай справы трэба прыцягнуць і прафесарска-выкладчыцкі склад ўніверсітэта.

Рашаючы гэтае пытанне, партыйнае бюро абавязвала на некаторы вопыт работы грамадскіх арганізацый і дэканатаў біёлага-глебавага і геалага-геаграфічнага факультэтаў, дзе навуковыя работнікі і аспіранты прымацывалі да вучэбных груп і нясуць адказнасць за арганізацыю ў групах усёй палітыка-выхаваўчай работы. Дэкан біёлага-глебавага факультэта, кандыдат біялагічных навук П. Г. Пятровіч раскажаў аб вопыце палітыка-выхаваўчай работы на факультэце, станоўча ацаніў дзейнасць выкладчыкаў і аспірантаў, замацаваных за вучэбнымі групамі. Калі раней некаторыя з іх неахвотна ўдзельнічалі ў правядзенні тых ці іншых мерапрыемстваў, напрыклад вечароў у групах, то зараз яны самі бяруць на сябе ініцыятыву ў гэтай справе. Такая форма работы павышае адказнасць выкладчыкаў за ўсю дзейнасць груп і садзейнічае агульнаму ўздзеянню палітыка-выхаваўчай работы.

Улічваючы маючыся вопыт, партыйнае бюро абавязвае партыйныя і профсаюзныя арганізацыі факультэтаў вылучыць з ліку выкладчыкаў і аспірантаў групавых арганізатараў, адказных за пастаўку ўсёй палітыка-выхаваўчай работы ў групах.

Натуральна, што групоргі павінны мець цесную, арганічную сувязь са сваімі групамі. Пагэтану партыйнае бюро рэкамендуе вылучыць у якасці групоргаў у першую чаргу выкладчыкаў, якія праводзяць у данай групе семінарыяныя заняткі або чытаюць курс лекцый, і не дапускаць змену групоргаў на працягу ўсяго навуковага года.

Некаторыя таварышы выказваюць сумненне, ці не падменіць групоргу работу грамадскай арганізацыі. Гэта прадбачыла бюро і папярэдзіла групоргаў аб такой крайнасці. Яно адзначыла, што задача групоргаў заключаецца ў тым, каб накіраваць работу сакратара камсамольскай арганізацыі, прафгара і старасты групы, а ўсе мерапрыемствы палітыка-выхаваўчага характару праводзіць

па ўказанню грамадскіх арганізацый факультэтаў праз камсамольскія і профсаюзныя арганізацыі, ні ў якім разе не падмяняючы іх.

Па ўказанню партбюро групоргі будуць не менш аднаго разу ў два тыдні арганізоўваць у групах гутаркі і даклады аб унутранай і знешняй палітыцы Комуністычнай партыі і Совецкага Урада, а таксама па пытаннях навукі, літаратуры і мастацтва.

Групоргі першых і другіх курсаў будуць больш выступаць з дакладамі самі, а на старэйшых курсах прыцягваць дакладчыкамі студэнтаў групы.

Палітыка-выхаваўчая работа не пераходзіць шаблону і фармалізму. Як паказвае вопыт нашай работы, тэматыка нашых гутарак і дакладаў павінна быць самай рознастайнай, выцякаючай з запросаў моладзі. Некаторыя камсамольскія групы ўніверсітэта набылі ўжо ў гэтым станоўчым вопыце. У групах і на факультэтах яны праводзяць сходы і вечары, прысвечаныя самым рознастайным пытанням грамадскага жыцця. Так, напрыклад, камсамольцы гістарычнага аддзялення правялі дыспут па кнізе Трыфанава «Студэнты». Тут жа рыхтуецца сход па пытанню «Дружба і таварыства». Камсамольская арганізацыя біёлага-глебавага факультэта рыхтуе дыспут на тэму «Аб прыгажосці чалавека».

Студэнты фізіка-матэматычнага факультэта правялі вечар, прысвечаны мастацтву і культуры новага Кітая. З цікавым і змястоўным дакладам перад сабраўшымі выступіў дацэнт Д. Е. Фактаровіч. На гэтым жа факультэце рыхтуецца сход на тэму «Веды—сіла». Гэты станоўчы вопыт неабходна распаўсюджаць у другіх вучэбных групах.

У цэнтры ўсёй палітыка-выхаваўчай работы неабходна паставіць барацьбу за паспяховае выкананне нядаўна прынятай Советам Міністраў СССР, ЦК КПСС пастановы аб палітвыхаванні падрыхтоўкі, размеркавання і выкарыстоўвання спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, у якой намечаны мерапрыемствы па далейшаму развіццю вышэйшай адукацыі ў СССР.

Наша задача—рыхтаваць высокакваліфікаваных спецыялістаў, да канца адданных нашай сацыялістычнай Радзіме, Комуністычнай партыі і савецкаму народу. У гэтай справе вялікая роля належыць ўсёй сістэме палітыка-выхаваўчай работы. Вось чаму партыйнае бюро будзе дабівацца новага і больш глыбокага ўздзеяння гэтага важнейшага ўчастка дзейнасці ўсяго вялікага калектыву ўніверсітэта.

І. Н. ЛУШЧЫЦКІ,
намеснік сакратара
партыйнага бюро ўніверсітэта.

Н. ВАСИЛЬЕВ

ЛУЧШИЙ В МИРЕ ЗАКОН

Книга лежит предо мною.
Каждая строчка ее
Греет меня теплотой,
Радует сердце мое.

Вижу: смеется сынишка—
Счастью он рад своему.
Вписано в эту вот книжку
Светлое детство ему.

Мать моя, внука лаская,
Щурит улыбку в ответ.

Жить ей, старушке, не зная
Горя на старости лет.

Вижу я чистые дали
С хаты, в которой светло.
Нет ни тревог, ни печали,
Весело мне и тепло.

Все потому, что вот эта
Книга лежит на столе,—
Лучшая книга на свете,
Лучший закон на земле.

Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

За Сталинскія КАДРЫ

Орган партбюро, рэктарата, камітэта ЛКСМБ,
прафкома і мясцовага Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна

№ 24 (210)

Серада

8

снежня

1954 г.

Цана 20 кап.

АСТАНАВІЦЬ ПАДПАЛЬШЧЫКАЎ ВАЙНЫ

3 снежня ў чытальнай зале ўніверсітэта адбыўся мітынг студэнтаў, прафесарска-выкладчыцкага саставу і тэхнічных работнікаў, прысвечаны вынікам Маскоўскай Нарады еўрапейскіх краін па забеспячэнню міру і бяспекі ў Еўропе, скліканай па прапанове Совецкага Саюза.

З прамовай выступіў аспірант Гапоненка.

— Совецкі народ,—сказаў ён,—ад душы вітае Дэкларацыю Маскоўскай Нарады еўрапейскіх краін, якая з'яўляецца значным крокам на шляху міру і стварэння калектывнай бяспекі ў Еўропе. Англа-амерыканскі імперыялізм імкнецца адрадіць германскі мілітарызм шляхам рэмілітарызацыі Заходняй Германіі. Ажыццёўленне парыхавых пагадненняў развязае рукі мілітарыстам і рэваншыстам у Заходняй Германіі, узмацняе пагрозу новай вайны.

Адраджэнне германскага мілітарызма,—сказаў у сваім выступленні

Мітынг, прысвечаны за-
канчэнню Маскоўскай
Нарады еўрапейскіх краін

ні дацэнт Трухноў,—лажыцца непамерным цяжарам на плечы рабочых. Ужо зараз рэзка панізіўся жыццёвы ўзровень працоўных Заходняй Германіі. Усім вядома, што другую сусветную вайну развязаў германскі мілітарызм, натхніцелямі якога былі англа-амерыканскія капіталісты. Стварэнне заходне-германскай арміі, на чале якой становяцца былыя гітлераўскія генералы, азначае, што народы могуць быць зноў уцягнуты ў новую сусветную бойню.

Совецкі Урад і ўрады дзяржаў—удзельніц Маскоўскай Нарады—заявілі аб тым, што ў выпадку ратыфікацыі парыхавых пагадненняў, яны вымушаны будуць стварыць

агульны ўзброены сілы і іх камандаванне, каб забяспечыць абарону сваіх краін ад магчымай агрэсіі. — Хто з нас не страціў у час другой сусветнай вайны бацьку, маці ці брата? — гаворыць студэнт Сталароў. — Хто з нас не бачыў тых зверскіх злачынстваў, якія творылі на нашай зямлі фашысцкія захопнікі? І вось зараз англа-амерыканскія падпальшчыкі вайны зноў жадаюць адрадіць германскі мілітарызм, каб накіраваць яго ваенную машыну супраць міралюбівых народаў Совецкага Саюза і краін народнай дэмакратыі. Мы, людзі міру і працы, заявіаем, што калі фашызму і яго натхніцелям удалася зноў развязаць вайну, то яны аб гэтым вельмі нашкадуюць.

У заключэнне студэнт IV курса аддзялення журналістыкі П. Ткачоў зачытаў рэзальцыю мітынгу, якую прысутныя сустрэлі адзінадушным адабрэннем.

В. ВАСИЛЬЕВ.

У ПЕРАДВЫБАРЧЫЯ ДНІ

Вялікія і адказныя задачы стаяць перад камсамольскай арганізацыяй юрыдычнага факультэта ў дні падрыхтоўкі да выбараў у народныя суды. Яна павінна зараз быць першым памочнікам партыйнай арганізацыі ў справе наладжвання работы агіткалектыву і лектарскіх груп.

Камсамольская арганізацыя актыўна ўключылася ў работу: падаб-

рана і зацверджана для работы з выбаршчыкамі 154 агітатары, за кожным агітатарам замацаваны ўчастак, складзены графікі дзяжурства на кожным агітпункце (факультэце). У сёмай групе першага курса ўжо праведзены камсамольскія сходы, на якіх была абмеркавана работа агітатараў.

На факультэце праводзяцца ін-

структыўныя семінары на самыя рознастайныя тэмы.

Для выбаршчыкаў было арганізавана два вечары, на якіх чыталіся даклады і праводзіліся выступленні мастацкай самадзейнасці. Рыхтуецца вечар сустрэчы з кандыдатамі ў народныя суды.

Выкладчыкі факультэта праводзяць для выбаршчыкаў юрыдычныя кансультацыі.

РАЗМОВА АБ ПРАФЕСІІ

— У сапраўднага педагога павінны спалучацца тры асноўныя якасці—вычарпальнае веданне сваёй справы, удумлівая работа па выхаванню моладзі і пастаянная крапатлівая праца, творчасць, вучоба,—устхваляюцца пачаў сваё выступленне на вечары, прысвечаным сустрэчы студэнтаў-філолагаў з настаўнікамі мінскіх школ, заслужаны настаўнік БССР, дырэктар сярэдняй школы № 27 П. А. Чуліцкі.

Гэты вечар быў прысвечан размове аб цяжкай і разам з тым прыгожай прафесіі савецкага педагога.

Аўдыторыя была перапоўнена студэнтамі і выкладчыкамі ўніверсітэта. У прэзідыуме—заслужаны настаўнікі школ БССР. Яны прыйшлі раскажаць будучым педагогам аб сваіх, набытых гадамі ўпартай працы метадах выкладання, падзяліцца калектывным і асабістым вопытам. Многія са студэнтаў былі іх вучнямі. І вось хутка гэтыя студэнты ўжо прыйдуць на змену сваім настаўнікам...

Павел Александравіч Чуліцкі пачаў раскажваць аб першых гадах сваёй педагогічнай працы, аб тых вялікіх цяжкасцях, якія на першых кроках сустракаюцца ў кожнага выкладчыка, аб той вялікай любові да сваёй справы, якую павінен мець кожны педагог.

На трыбуне — заслужаная настаўніца БССР, выкладчыца школы № 2 З. С. Жгун. Больш сарака год вучыць Зінаіда Сцяпанаву дзяцей. Пачаўшы сваю работу яшчэ ў цяжкіх умовах дарэвалюцыйнай Беларусі, яна ўсёй душой палюбіла сваю прафесію і выхавала нямала рэбят, якія сталі потым добрымі спецыялістамі,

энергічнымі людзьмі. Яна пераканаўча гаворыць аб тым, як выхавецца ў дзяцей любоў да свайго прадмета...

Настаўнік—гэта перш за ўсё працаўнік, цесна звязаны з даверлівымі дзіцячымі сэрцамі. І задача настаўніка—зрабіць з дзяцей разумных, працалюбівых людзей, якія б горада любілі сваю Радзіму. А для гэтага, у першую чаргу, неабходна быць самому працалюбівым, любіць дзяцей, сваю справу—пачэсную справу выхавання чалавечых душ. Гэта падкрэсліла ў сваім выступленні Ф. К. Лагацкая, выкладчыца рускай мовы і літаратуры сярэдняй школы № 20. Яна цікава расказала аб тым, як умела і асцярожна трэба падыходзіць да кожнага навучэнца, пазнаць і вывучыць яго характар, яго імкненні.

— Але асноўная задача савецкага выкладчыка,—адзначыла Ф. К. Лагацкая,—заключаецца не толькі ў выхаванні падрастаючага пакалення. Настаўнік павінен умець працаваць у шырокіх масах. Быць настаўнікам заўсёды і ўсюды—вось асноўны абавязак савецкага педагога.

Цёпла сустрэлі прысутныя словы выхаванкі нашага ўніверсітэта Н. А. Лур'е, якая зараз працуе ў школе № 2 горада Мінска.

Студэнтка III курса філалагічнага факультэта Іра Кісялёва ад імя ўсіх прысутных выказала падзяку настаўнікам за цёплыя словы парады і запэўніла, што ўсе студэнты-філолагі апраўдаюць званне савецкага педагога.

Вечар філолагаў, бяспрэчна, пакінуў глыбокае ўражанне ў прысутных збліжэннем нашай навукі з практыкай народнай асветы.

В. МАЦКЕВІЧ.

Закончыліся лекцыі. Студэнты спяшаюцца ў кабінеты, каб атрымаць там неабходную літаратуру, падрыхтавацца да семінара, высліці на кансультацыі незразумелыя пытанні або самастойна папрацаваць над кнігай. Зойдем-жа туды разам з імі...

КАНСУЛЬТАЦЫІ ПАВІННЫ ПРАВОДЗІЦА РЭГУЛЯРНА

Ва ўніверсітэце ўсё яшчэ шырока распаўсюджана думка, што кансультацыі можна і патрэбна праводзіць толькі перад экзаменамі. Калі лабарант кабінета эканамічнай геаграфіі В. Ф. Клімаў пазваніў выкладчыку А. С. Акінчыцу з просьбай вызначыць дзень і гадзіну кансультацыі, той здзіўлена адказаў: — А хіба ў гэтым ёсць неабходнасць? Я-ж яшчэ не закончыў чытаць тэарэтычны курс...

Безгрунтоўнасць такіх думак відавочна. Для таго, каб растлумачыць студэнтам незразумелыя пытанні або пракантраляваць самастойную работу студэнтаў, выкладчыкі павінны ўжо цяпер, побач з чытаннем тэарэтычнага курса, рэгулярна па графіку праводзіць кансультацыі. Патрэбна шырока практыкаваць метады выклікаў на кансультацыі адстаючых студэнтаў з тым, каб прагледзець іх рабочыя запісы, мець уяўленне аб глыбіні іх ведаў. Абавязак кабінетаў—не толькі вывешваць графік кансультацыі і вясці іх улік, але і непасрэдна арганізоўваць іх.

Так і робяць лепшыя кабінеты нашага ўніверсітэта. Рэгулярна праводзяцца кансультацыі ў кабінете асноў марксізма-ленінізма юрыдычнага факультэта. Тут яшчэ не было выпадкаў зрыву кансультацыі па віне выкладчыкаў. Два разы ў тыдзень дзяжурцы ў кабінете старшы выкладчык В. І. Ленкова. Яна загадзя паведамляе старшай лабарантцы Р. З. Ханінай, якой студэнтам патрэбна кансультацыя, каго трэба выклікаць у наступны раз. Часцей за ўсё выклікаюцца тыя студэнты, якія прапускаюць лекцыйныя або семінарскія заняткі. У тым выпадку, калі студэнт адстаў ад таварышаў, В. І. Ленкова заўсёды дапамагае яму.

ЗАГЛЯНЕМ У КАБІНЕТЫ

Прыкладаў добрасумленных адносін выкладчыкаў да правядзення кансультацыі можна прывесці многа. Дацэнт В. М. Цімафеева выклікае на кансультацыі тых студэнтаў IV курса аддзялення журналістыкі, якія абмякава адносяцца да лекцый. Студэнтам II-га курса аддзялення журналістыкі, якія перайшлі туды з аддзялення філасофіі, дапамагае дацэнт Д. Е. Фактаровіч. На першаму пажаданню студэнтаў праводзяць кансультацыі выкладчыкі А. Я. Бірала, М. І. Жыркевіч, К. І. Шапялёвіч, Е. П. Ерэс і многія другія. Строга па графіку праходзяць кансультацыі ў кабінете гісторыі СССР.

Аднак кансультацыі арганізаваны яшчэ не ва ўсіх кабінетах. Лабарантка кабінета фізічнай геаграфіі Г. Н. Луконка не можа назваць выкладчыкаў, якія праводзілі б кансультацыі. Графіка кансультацыі тут няма. Не знайдзем яе і ў кабінетах марксізма-ленінізма, сусветнай гісторыі, друку. Кафедра палітэканоміі ўсё няк не можа распрацаваць графік дзяжурстваў выкладчыкаў. Не прытрымліваюцца вызначаных гадзін выкладчыкі Ф. І. Куляшоў (кабінет рускай і замежнай літаратуры) і І. Р. Родзін (кабінет філасофіі).

Зусім недапушчальна становішча, якое склалася з кансультацыямі на фізіка-матэматычным факультэце. Тут абмяжоўваюцца толькі правядзеннем кантрольных работ і калектываў. А гэта не задавальняе студэнтаў. Вось у аўдыторыі, якая ў час сесіі служыць чытальнай залай, над незразумелай тэарэмай б'ецца некалькі дзюкаўнікаў.

— Няма да каго звярнуцца за растлумачэннем,—гавораць яны. — Другая справа, калі б рэгулярна дзяжурны выкладчыкі. А то аб кансультацыях успамінаюць толькі перад самымі экзаменамі...

ЯК ЗАЙСЦІ У КАБІНЕТ

Студэнт адчыніў дзверы кабінета замежных моў. Але ў кабінете выкладчык О. В. Газлова праводзіла семінарскія заняткі з трэцякурснікамі

беларускага аддзялення. Прышлось студэнту вяртацца назад без неабходнай кнігі.

Такое становішча назіраецца амаль ва ўсіх кабінетах філалагічнага факультэта. Так, 29 лістапада быў заняты не толькі кабінет замежных моў. У кабінете беларускай мовы і літаратуры дацэнт М. І. Жыркевіч праводзіў заняткі з трэцякурснікамі. На дзвярах кабінета друку вісела паперка: «Дзверы не адчыняць! Ідуць заняткі!»—тут знайшлі прытулак пяцікурснікі. У кабінет пеіхалогіі і педагогікі прышлі працаваць дыпломнікі, але яны хутка вымушаны былі шукаць другую аўдыторыю—сюды прышлі на лекцыю аспіранты. Нават па раскладу кабінет філасофіі чатыры разы ў тыдзень адводзіцца пад лекцыйныя заняткі. На самай-жа справе—значна часцей.

Аб тым, што кабінеты філалагічнага факультэта выкарыстоўваюцца для правядзення лекцый, неаднаразова напаміналася начальніку вучэбнай часткі тав. Гуцаву, гаварылася і ў рэктарце. Аднак па-ранейшаму ў кабінеты ідуць на лекцыі фізікі і біёлагі, па-ранейшаму лабаранткі вымушаны працаваць у дэканате, па-ранейшаму студэнты застаюцца без кніг, без рабочага месца.

Робочы дзень кабінетаў філалагічнага факультэта павінен працягвацца да пяці гадзін дня. Але ўжо з трох гадзін усе яны пераўтвараюцца ў аўдыторыі. Студэнты вымушаны вандраваць па іншых месцах. Гістарычнага факультэта могуць працаваць у дзве змены, а філалагічнага—не? Патрэбна, каб, па меншай меры, два кабінеты гэтага факультэта напярэдадні сесіі працавалі да дзесяці-адзінаццаці гадзін вечара. Гэта стварыла б большыя нармаўныя ўмовы работы і для дыпломнікаў.

АБ ЛАБАРАНТАХ

Лабарант кабінета павінен быць не толькі рэгістратарам выданных кніг, але і чутым дарадчыкам сту-

дэнтаў. Вялікай павагай на юрыдычным факультэце карыстаецца старшая лабарантка кабінета асноў марксізма-ленінізма тав. Ханіна. Яна заўсёды падскажа, які новы артыкул можна пачытаць па той ці іншай тэме, як дастаць тую ці іншую кнігу. Пад яе кіраўніцтвам студэнты зрабілі многа наглядных дапаможнікаў, якія выкарыстоўваюцца пры падрыхтоўцы да семінараў. Заўсёды ўважліва адносяцца да студэнтаў і лабарантка кабінета гісторыі СССР тав. Кантор.

Але часта лабаранты недобра сумленна адносяцца да сваёй работы. Бываюць выпадкі, калі студэнты вымушаны доўга чакаць лабарантаў кабінетаў палітэканоміі, асноў марксізма-ленінізма, крымінальнага права і працэса.

Часамі лабаранты адсутнічаюць у кабінетах не па сваёй віне. Дэканаты выкарыстоўваюць іх для пабочных работ. Так лабаранткам Р. І. Яраслаўцавай і І. Ф. Долбіё дэканат філалагічнага факультэта даручыў друкаваць характарыстыкі для пяцікурснікаў. А калі наступваюць дзяржаўныя экзамены, лабаранткі днямі засядаюць у якасці сакратароў камісій.

Адміністрацыйна-гаспадарчая частка не заўсёды чула прыслухоўваецца да патрэб кабінетаў. У шафах кабінета палітэканоміі кнігі стаяць у тры рады, і даставаць іх вельмі цяжка. Але новых шафаў кабінету не даюць. Лабарантка кабінета рускай і замежнай літаратуры Р. І. Яраслаўцава з-за адсутнасці шафаў не можа трымаць зборы твораў класікаў. Для таго, каб дэманстраваць дыяфільмы, кабінету фізічнай геаграфіі патрэбны штормы, але заяўка на іх таксама не выканана. У кабінете геадэзіі і картаграфіі на капіравальных сталах няма лампачак, але гэта нікога не турбуе.

Усе гэтыя недахопы трэба ліквідаваць у бліжэйшыя дні. Нашы кабінеты павінны па-сапраўднаму дапамагаць студэнтам у іх вучобе.

Рэйдавая брыгада:

Т. БУЛГАКАВА, Л. БАРЫКІНА,
Э. ГНЕДЗІНА, А. МАЛЬДЗІС.

СУСТРЭЧЫ З БЕЛАРУСКІМІ ПІСЬМЕННІКАМІ

Днямі ва ўніверсітэце адбыўся вечар, прысвечаны сустрэчы студэнтаў з беларускімі пісьменнікамі.

З уступным словам выступіў Алесь Кучар. Ён расказаў прысутным аб развіцці беларускай савецкай літаратуры за перыяд з I-га Усеагульнага з'езда савецкіх пісьменнікаў, а таксама аб тых задачах, якія стаяць перад нашай літаратурай напярэдадні другога з'езда.

Затым выступіў паэт А. Астрэйка. Ён прачытаў свой новы верш «Ландышы».

М. Аўрамчык прачытаў свае вершы «Беларуская сасна», М. Лужанін—«Сенатар Тобі і розгі», лаўрэат Сталінскай прэміі М. Садковіч—урывак з новага твора «Фрэскі». З чытаннем сваіх твораў выступілі таксама паэты Н. Кіслік, Д. Каваляў, А. Вялевіч, пісьменнік І. Шамякін і другія.

В. МАЦКЕВІЧ,
студэнт II курса аддзялення
журналістыкі.

* * *

На днях на фізіка-матэматычным факультэце адбыўся вечар сустрэчы студэнтаў з буйнейшым майстрам беларускай драматургіі, байкапісцам Кандратам Крапівой.

Студэнт V курса філалагічнага факультэта Гудовіч зрабіў даклад аб творчасці пісьменніка. З заўвагамі па такіх творах пісьменніка, як «Канец дружбы», «Хто смеяцца апошнім», «Зацікаўленая асоба», выступілі студэнты першага курса аддзялення фізікі Аскерка і Шыдлоўская, а таксама студэнтка першага курса аддзялення матэматыкі Фішман.

Затым перад сабраўшыміся выступіў сам пісьменнік. Ён расказаў аб тым, як працуе над сваімі творами, падзяліўся творчымі планами на будучае, прачытаў байкі «Махальнік Іваню», «Сава, асёл ды сонца» і адказаў на шматлікія пытанні студэнтаў.

П. УЛАДЗІМІРАЎ.

ВОЗВРАЩЕНИЕ

РАССКАЗ

В ночь разыгралась метель. Где-то за селом она взметала целые охапки колючего снега и разгульными вихрями врывалась на улицы, громоздя сугробы. Казалось, выйди в поле—и поминай как звали: снесет, как пушинку.

Но вот из села в мутную выжужную ночь нырнул возок, в котором сидело двое смельчаков.

Один из них, пристально всматриваясь в темноту, правил лошадей. При возможности разглядеть его лицо, можно было бы догадаться, что это уже не юноша, а вполне возмужалый молодой человек. В теплой овчинной шубе, подпоясанный солдатским ремнем, он походил на заправского кучера.

Рядом с ним сидела девушка. Она кутала в воротник пальто свое маленькое лицо и вкрадчиво поглядывала на спутника.

Странное дело! За одну лишь неделю, которую она провела в колхозе в качестве ревизора облісполкома, ей успел понравиться этот застенчивый, неуклюжий в обращении парень. И ничего в нем, кажется, нет особенного: смуглое лицо, прямой нос с полукруглыми у-

ноздрей да черные, как у цыгана, завитки, спадающие на крутой лоб. Но глаза у него какие-то особенные, острые. Так и сверлит он ими. По ним угадывалось, что за внешней грубоватостью парня скрывается горячее большое сердце, широкий непреклонный характер.

Метель все крепчала.

— Хоть бы не заблудиться,—с беспокойством думал ездок. Он искося метнул взгляд в сторону девушки.

Маленькая, обсыпанная снегом, она сидела съежившись, забившись в уголок возка.—Долго ли замерзнуть такой? И как может согреть ее легкий шарфик, накиннутый поверх беретки? Сама виновата: предлагал шубу—не захотела, овчинный запах, наверно, не понравился. Да и я хорош! А еще парнем называюсь. Ее дело отказываться, а мне нужно было взять. Сейчас бы, небось, не отказалась. Он еще раз посмотрел в ее сторону и громко, чтобы заглушить ветер, спросил:

— Вам не холодно? Девушка отрицательно качнула головой.

— И зачем было выезжать сегодня? В такую погоду даже волки прячутся.

— Но ведь я опаздываю,—вскинув голову, ответила девушка,—потому что пробыла у вас лишний день, товарищ Березкин.—Она называла его, как и подобало начальству свыше, только по фамилии. Эта официальность ей и самой не нравилась, но как иначе она могла называть этого грубоватого, коренастого парня, которого она знает лишь несколько дней и с которым ни о чем, кроме опоросов и отелов на колхозной ферме, не говорила. И вот сейчас ей хотелось назвать его по имени, объяснить, что не такая она уже строгая и придирчивая, какой была при проверке его хозяйства,—ведь какой ревизор без строгости! Она очень хотела взглянуть ему в глаза и ласково сказать: «Гриша, не зови меня «вы», называй просто Верой». Но Вера вспомнила злое выражение его лица и решила, что он не желает быть для нее Гришей. Она

даже разозлилась на Григория, что он, вместо того чтобы ласково поговорить с девушкой, смотрит на нее волком из-под лохматых бровей. Ей захотелось сказать ему что-нибудь дерзкое, поиздеваться над его нерасторопностью.

— Вы же знали, что боитесь ездить по ночам, зачем было напирать везти меня. Я бы пешком дошла до станции,—сказала Вера.

— Напросилась и сам не рад,—проворчал Григорий.—На печку нужно было вас отправить и никаких гвоздей. А то вот замерзнете, а мне потом отвечать. Почему шубу не захотели брать?

— Думала, тепло будет,—потеряв всякое желание говорить Григорию колкости, ответила девушка.

— Значит холодно,—упрекнул ее Григорий.

— Неможно.

— Вы садьте ближе ко мне,—оживился Григорий,—заслонять буду вас от ветра. Или знаете что? У меня шуба просторная—я укурю вас.

— Да нет, что вы, Гриша!—почти машинально проговорила девушка и почувствовала, что не может иначе называть этого человека.

Григорий распахнул полу и укутал в нее Веру. Она доверчиво при-

жалась к его теплой груди и услышала, как у Григория сильно-сильно забило сердце. Вся жизнь она была готова слушать эти удары, пусть бы даже вьюга злилась—с ним не страшно.

А Григорию хотелось обласкать Веру, отогреть своим дыханием, прижаться к ее тонким озябшим губам. Несколько раз он пытался сказать ей что-то, но не находил нужных слов и каждый раз сконфуженно умолкал.

Будто очнувшись, он заметил, что они уже подъехали к станции. Он даже огорчился, что, обычно длинная, на этот раз такой короткой оказалась дорога. А Вера так не хотелось вылезать из его теплой шубы.

Григорий помог взять Вере билет и остался посадить ее на поезд. Перед посадкой, потупив взгляд, он сказал:

— Вот вы и уезжаете,—голос его дрогнул, а лицо стало таким грустным, будто вобрало в себя всю печаль, какая есть на земле,—и быть может никогда больше не встретимся.

— Нет, Гриша, мы должны встретиться, правда? На будущий год я снова приеду к вам в колхоз. Так?—она взглянула ему в глаза. В груди у нее что-то ныло, мучи-

Студэнтам—культурны адпачынак

Прайшло больш месяца з часу пераабрання прафкома, камітэта камсамола і праўлення клуба. У інтэрнатах змяніліся саставы студкомаў. Але гэтыя змяненні і пераўтварэнні не зрабілі яшчэ колькі-небудзь станоўчага ўплыву на арганізацыю культурнага адпачынку студэнтаў ва ўніверсітэце і асабліва ў інтэрнатах. Гэтае становішча выклікае тым большую трывогу, што сектары культурна-масавай работы нашых грамадскіх арганізацый, як-наказваюць факты, не толькі не паліпшваюць стан культурнай работы, а, наадварот, не працягваюць нават цікавасці да яе.

На камсамольскай і профсаюзнай канферэнцыях былі заўвагі, што ў выніку мноства адказных за культурна-выхаваўчую работу наступіла абязлічка. На справе яно так і атрымалася, таму што адпаведныя сектары не дамовіліся аб сумеснай рабоце, не размеркавалі абавязкаў. Адсюль не дзіўна, што вечары адпачынку на факультэтах узнікаюць стыхійна. Праводзімыя без панярэдняй падрыхтоўкі, без належнага кіравання, такія вечары нічога карыснага не прыносяць і нярэдка заканчваюцца патасоўкай і дэбошам.

Далёка не станоўчы сэнс мае і факт, што некаторыя дэканы факультэтаў сталі забараняць курсавыя вечары адпачынку, загадзя баючыся іх вынікаў (бойкі і г. д.). Зразумела, гэта лінія найменшага супраціўлення, на якую стаў нядаўна дэканат філалагічнага факультэта, забараніўшы вечар адпачынку на IV курсе аддзялення журналістыкі.

Важнае значэнне арганізацыі культурнага адпачынку асабліва ўзрастае зараз, у час падрыхтоўкі да зімовай экзаменацыйнай сесіі. Добра напрацаваўшы, студэнты павінны і добра адпачыць. І з гэтым патрэбна лічыцца.

Ёсць некаторыя зрухі ў стварэнні арганізаванага адпачынку ў ін-

тэрнаце № 1 (старшыня студкома В. Зарэцкі). Тут была праведзена сустрэча з работнікамі кіностудыі «Беларусьфільм», лаўрэатамі Сталінскай прэміі Булінскім і Стральцовым, якія расказалі студэнтам аб сваёй рабоце. Прафесар І. В. Гутараў прачытаў лекцыю: «Ленінская тэорыя адлюстравання ў літаратуры». Але і тут ёсць недахопы. У чырвоным кутку холадна, пагэтану сюды рэдка ходзяць студэнты, трацячы магчымасць пагуляць у шахматы, даміно, пачытаць газеты.

Яшчэ горш абстаіць справа ў інтэрнатах на вуліцы Бабруйскай. Ужо прайшло тры месяцы, як яны ўступілі ў строй. Але за гэты час не абсталяваны яшчэ чырвоны куткі, не наладжаны выпуск наценных газет. У пакоях для ленкутоў можна бачыць адны і тыя-ж сталы ў беспарадку, кучы смецця на іх. Не адчуваецца, што тут бываюць члены прафкома або старшыні студкомаў Зелінскі (корпус «А») і Лагуноў (корпус «Б»). На ленкуткі прыходзяць газеты, але яны нікім не выкарыстоўваюцца. Аб якой-жа культурна-масавай рабоце можа ісці рэч?

А між тым, толькі праз чырвоны куток можна стварыць у інтэрнаце сапраўдны адпачынак. Для гэтага саветы куткоў і студсаветы маюць усе магчымасці. Тут патрабуецца толькі адно—ініцыятыва. Неабходна часцей запрашаць у інтэрнаты знатных людзей горада, перадавікоў вытворчасці, работнікаў культуры і навукі.

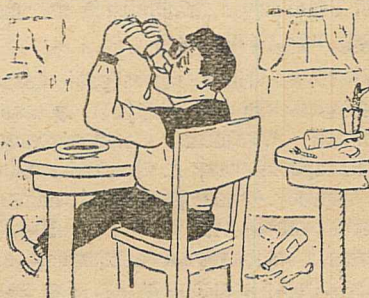
Патрэбна адзначыць і той факт, што выкладчыкі нашага ўніверсітэта не цікавяцца бытам студэнтаў, рэдка наведваюць інтэрнаты. Не абавязкова ісці ў інтэрнат выкладчыку толькі з дакладам ці лекцыяй. Наведванне пакояў, клопаты аб студэнцкім быце мелі-б нямаляе значэнне ва ўстанаўленні ўзаемаразумення і больш цеснага кантакта выкладчыкаў і студэнтаў.

Э. ЮРЭУ, І. КІРЭЭНКА.

Універсітэцкі ВОЖЫК

ЗАМЕСТ ЛЫЖКІ

У буфетах інтэрнатаў мала стаканай і чайных лыжак, а таму студэнтам даводзіцца піць густы кісель і кефір проста з бутэлек.

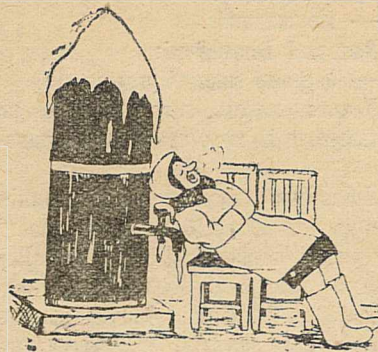
ПАВАЖАНЫ „ВОЖЫК“!

Я паступіў на адзінае ва ўніверсітэце аддзяленне журналістыкі. Уласнымі рукамі і нагамі заваяваў сабе спартыўную славу. І таму з нямалым задавальненнем убачыў на агульнаўніверсітэцкім спартыўным стэндзе сваю фатаграфію. Але мая радасць хутка была сапсавана, калі я прачытаў такі надпіс: „Студэнт IV курса журфака“. А побач, пад фатаграфіяй майго таварыша красавалася: „Студэнт III курса геафака“. Дагэтуль я ведаў, што ніякіх журфакаў і геафакаў у нас ва ўніверсітэце няма, а ёсць толькі аддзяленне журналістыкі і геалага-геаграфічны факультэт. Хочацца спытаць у работнікаў кафедры фізкультуры і спорту, колькі-ж у нас гэтых „факаў“? Пяць, дзесяць? І чаму гэта ім уздумалася аддзяленні ператвараць у факультэты, робячы пры гэтым памылкі?

Я. ЯШЫН.

КУБАЎШЧЫЦАМ

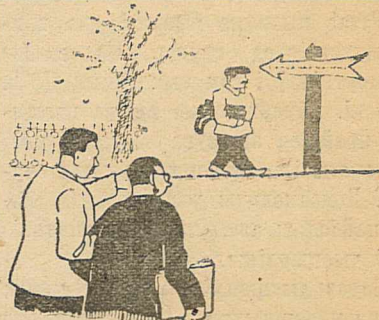
У інтэрнатах маюцца тытаны, але яны не забяспечваюць кіпятком студэнтаў. Адны з іх зусім не працуюць, а другія працуюць ад выпадку да выпадку, ды і то кіпятком бляжыць з іх маленькім струменчыкам, так што прыходзіцца чакаць на поўгадзіны, каб напоўніць чайнік. (З пісьма ў рэдакцыю)

Ці позна вечарам,
ці рана
Ледзь-ледзь цурчыць
вада з тытана,
Ледзь-ледзь паўзе
чарга да крана.
І кожны марыць
аб адным,
І кубаўшчыцу пра адно
ён моліць:
Калі-ж, калі-ж
ты нас напоіш
Уволю кіпятком крутым?

ЧАРАВІЧКІ МАЕ!

Сапожная майстэрня, якая знаходзіцца ў будынку ўніверсітэта, выконвае ў першую чаргу заказы на рамонт абутку не студэнтаў, а пабочных людзей.

Чаравічкі мае
парваныя,
Не даруе арцель
вас пашанаю.
Для другіх на хаду
дзіркі лагае,
А студэнту дзень, два
і не кратэе.
Ці то дзіркі ў другіх
асаблівыя,
Ці такія ўжо вы
нешчаслівыя?
Эх, прытупіць бы тут
належала,
Каб пашана была
вам належная!..

Вечар дружбы

У Беларускай політэхнічным інстытуце імя І. В. Сталіна адбыўся вечар, прысвечаны албана-савецкай дружбе.

Пасля даклада быў дадзены вальс канцэрт, у якім актыўны ўдзел прынялі студэнты ўніверсітэта.

АБАРОНА ДЫСЕРТАЦЫІ

Нядаўна на пасяджэнні Вучонага Савета ўніверсітэта адбылася абарона дысертцыі аспіранта кафедры гісторыі СССР Царуком Александром Владзіміравічам на тэму «Рэволю-

цыі на-вызваленчы рух у Заходняй Беларусі».

А. В. Царуку, які паспяхова абараніў дысертцыю, прысуджана вучоная ступень кандыдата гістарычных навук.

тельно искало выхода наружу. В последнюю минуту она вложила свою руку в свои и полупотом спросила:

— Гриша, ты будешь... писать мне?

В ответ он до боли сжал ее пальцы.

Долго еще стоял на перроне Григорий и смотрел в ту сторону, куда умчался поезд, выстукивая колесами о мерзлые рельсы: «до сви-дань-я, до сви-дань-я».

...Первые дни после отъезда Веры Григорий ходил мрачный, подавленный. И только тогда, когда он вспоминал, что от нее скоро должен был ответ, Григорий делался необычайно возбужденным. Но ответа не было. Уже две недели, как он послал ей письмо. И какое письмо! Душу живьем запечатал в конверт и послал. Месяц, другой ждал он письма, но почтальон упрямо обходил его.

Эх, Гриша, Гриша! Ты и не знаешь, что девушка не получила твоего письма. Утерял его твой братишка Ваня, когда по твоему поручению нес письмо на почту, идя в школу. Доверял ты ему, потому что Ваня прилежно и четко выполнял все твои поручения. Но на этот раз сплосовал. Но не надо журить его. Бережно он нес твое дорогое

письмо в надежном, как ему казалось, месте, в шапке. Но мальчишечье любопытство толкнуло Ваню разглядеть его повнимательней. Снял он шапку, выпал голубой конверт и, подхваченный ветром, замаячил, как голубь, по полю. Из всех сил бежал Ваня по сугробам за твоим посланием, бежал до тех пор, пока обессиленный упал ничком в снег и горько заплакал. Знал он твой крутой нрав и решил скрыть свою оплошность. А ты ждешь ответа...

Но чем больше Григорий думал о Вере, тем сильнее крепло в его сердце неумное бунтующее чувство. Он пытался заглушить его, но оно категорически отказывалось подчиниться холодному рассудку.

Шли дни. Открывалась весна журавлиными стадами, спелыми колосьями отшуршало знойное лето и окунулось в прохладу бронзовой от загара осени. Спокойно меняла природа свои наряды и в каждом новом уборе она была по-своему хороша. Ритмично и слаженно текла жизнь в колхозе, где жил Григорий. Только у него на сердце была тревога. Работал он попрежнему старательно, с увлечением, целыми днями пропадая на ферме.

Но однажды, в хмурое осеннее утро, он пришел в правление и, к

удивлению всех, заявил, что уезжает.

На вопрос председателя, куда и надолго ли он едет, Григорий ответил:

— Уезжаю совсем... К брату на Донбасс.

— А не лучше бы тебе подлечиться?—с ехидцей глянул на него председатель.—Ведь ты рехнулся, батенька мой. А на ферме кто будет?

— А что я, прикован к ней? Ищите другого заведующего,—отрубил Григорий.

Председатель был ошеломлен. От Григория он не ожидал такого сюрприза. Березкин принадлежал к тем людям колхоза, кого председатель считал своей надежной опорой. Трудолюбивый и деятельный, неотступный в своих требованиях, Григорий круто повернул дело на ферме.

Председатель свернул козью ножку, затянулся.

— За длинными рублями гонишься?—выпустил он клуб дыма в лицо Григория. Потом мягче, но сурово добавил:—Что ты делаешь, Гришка?! Подумай.

Но Березкин не хотел думать. Тогда председатель вплотную подошел к нему и сдержанно, чеканя каждое слово, сказал:

— Ну и поезжай! На все четыре стороны! Только помни,—дорога тебе к нам заказана.

Мрачным вышел Григорий из канцелярии.—«За длинными рублями гонишься!»—больно ворошились в ушах председательские слова. Противоречивые мысли теребили мозг Григория. «А может я действительно делаю непоправимую глупость? Может быть нужно вернуться в правление и сказать, что никуда я не поеду».—И тогда на память приходила Вера, и он становился бессильным перед разумными доводами совести.—«Нет! Уеду. Не могу я здесь больше оставаться...».

В ненастную осеннюю ночь с небольшим чемоданчиком в руках Григорий вышел за околицу. Он на минуту остановился, чтобы еще раз посмотреть на темнеющие во мраке ночи избы, на одинокие манящие огоньки. Здесь было все до боли знакомо и дорого. Сколько стежек избегало здесь его босое озорное детство. По этим тихим улочкам с кривыми вербами он водил ватаги своих сверстников. Не в первый раз Григорий покидает родной угол, но соленый комок разлуки подкатился к горлу. Из села веяло печным дымком, приятной теплотой. А впереди была черная, как сажа, ночь.

Весь промокший, облепленный грязью, Григорий пришел на станцию. Он взял билет и вышел на перрон. Совсем недалеко прокричал паровоз и через несколько минут, пыхтя и отдуваясь, он прогромыхал мимо Григория и остановился.

Григорий неспеша отыскал свой вагон и стал ожидать, пока сойдут пассажиры.

На какое-то мгновение взгляд его остановился на выходе из вагона, и Григорий... обомлел. Перед ним с широко раскрытыми от удивления глазами стояла Вера. Он растерялся. Но в следующее же мгновение он протянул к ней руки и осторожно снял Веру вместе с вещами на землю.

— Гриша,—прошептала она. В ее голосе было столько упрека и ласки, что Григорий растерял всю обиду, которую затаил на Веру.

— Вера... Куда ты едешь?... Надолго ли?..

— Приехала к вам в колхоз, Гриша. Навсегда. Зоотехником работать буду.

Григорий смял проездной билет и бросил к ногам. Выпоенное в муках чувство не вместились в его сердце и вылилось жадным поцелуем в Верины покорные губы.

Пытанні вучобы на комсамольскім сходзе

Нядаўна адбыўся комсамольскі сход нашай групы, на якім мы прынялі ў комсомол двух нашых таварышаў. Такім чынам, у групе не засталася ні аднаго некомсамольца. У спісах комсамольскай арганізацыі зараз 57 чалавек. Гэта вялікі, моцны калектыў.

Як-жа гэты калектыў праводзіць барацьбу за высокую дысцыпліну і добрую паспяховасць?

Ужо даўно выкладчык англійскай мовы т. Дорскі скардзіўся на дрэнную дысцыпліну студэнтаў у яго групе. Акрамя гэтага амаль уся група сістэматычна не рыхтавала дамашніх заданняў. У другіх групах замежных моў узровень паспяховасці аказаўся такім-жа нізкім.

Гэтае пытанне вынеслі на комсамольскі сход групы. На сходзе прысутнічаў і сам выкладчык С. А. Дорскі. Абмеркаванне гэтага пытання прайшло актыўна і ажыўлена, хоць яно і не было новым для групы. Комсамольцы рэзка крытыкавалі найбольш актыўных парушальнікаў дысцыпліны.

Зараз дысцыпліна на лекцыях рэзка палепшылася. Усе студэнты пачалі рэгулярна выконваць дамашнія заданні.

Хочацца сказаць некалькі слоў аб адносінах на курсе да сваіх спецыяльных прадметаў—палеанталогіі і крысталаграфіі. Большасць студэнтаў уважліва слухае і акурата канспект гэтых лекцыяў, удумліва выкарыстоўвае часы практычных заняткаў. Вось іх прозвішчы:

ПАДЗЯКА НАВУЧЭНЦАЎ

Навучэнцы і калектыў настаўнікаў Грозаўскай сярэдняй школы Грэскага раёна з вялікай радасцю атрымалі прыборы і рэактывы ад хімічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя В. І. Леніна. Наша лабараторыя зрабілася зараз значна багацейшай. Цяпер у нас маецца магчымасць праводзіць амаль усе доследы, якія прадугледжаны праграмай для сярэдняй школы, і некаторую ўнекласную работу, што прыводзіць да паглыблення тэарэтычных ведаў.

Ад імя педагагічнага калектыву і навучэнцаў школы выказваем сардэчную падзяку прафесарска-выкладчыцкаму складу і комсамольскай арганізацыі ўсяго хімічнага факультэта, за аказаную шэфскую дапамогу. Просім у далейшым узяць шэфства над нашай школай.

С. І. ЛАГВІНОВІЧ, настаўніца хіміі,
КОРБУТ, сакратар комсамольскай арганізацыі,
КРЭЖЫЦ, старшыня вучкома.

Дупіновіч, Кіслік, Тагунова, Леўкова і многія другія.

Але ёсць сярод нас і такія студэнты, якія спадзяюцца ўзяць сесію «штурмам». На лекцыях яны згодны займацца чым угодна, толькі не канспектваннем.

Адказы некаторых з іх на пытанне, чаму яны не канспектуюць лекцыі па палеанталогіі, выглядаюць прыблізна так:

Фелікс Кучар:

— Я, бачыце, пачаў канспектываць, але згубіў сшытак...

Анатолі Сядлецкі:

— Зачым канспектываць апошнія лекцыі, калі прапушчаны першыя?

Эрык Рысавец:

— Не жадаю!

Валерый Вішнеўскі:

— У мяне маецца падручнік.

Нельга чакаць, што экзамен па палеанталогіі яны здадуць паспяхова.

Яшчэ раз думаецца не лішнім ўзняць пытанне аб перагружанасці студэнтаў нашага факультэта. Рабочага дня ледзь-ледзь хапае, каб праслухаць лекцыі, адпрацаваць практычныя заняткі, падрыхтаваць дамашнія заданні на наступны дзень. Ці можна пры такім раскладу дня заняцца паўтарэннем папярэдніх лекцыяў, пачаць рыхтавацца да экзаменаў? Пяцка!

Вось чаму так востра ставіцца пытанне аб наведванні ўсіх лекцыяў і практычных заняткаў, аб вядзенні канспектаў усімі студэнтамі.

І. ПУШЧЫН,

У НАШАЙ ГРУПЕ

У мінулым годзе ў нашай групе меліся сур'ёзныя недахопы. У час летняй экзаменацыйнай сесіі два чалавекі атрымалі пасрэднія адзнакі, частымі былі пропускі заняткаў без уважлівых прычын. Галоўнае, на чым грунтаваліся недахопы, гэта аб'ектыўныя адносіны да такога становішча з боку актыўна групы. Быўшы камсорг групы К. Галавацкая не толькі мала цікавілася, як вучацца і наведваюць лекцыі студэнты, але і сама была ў ліку недысцыплінаваных. Бывалі выпадкі, калі Галавацкая становілася на абарону прагульшчыкаў.

У гэтым годзе мы абралі новае комсамольскае бюро групы, у якое ўвайшлі лепшыя комсамольцы К. Катаржынская, А. Антанюжэнка, Н. Сяргееў. Яны данамаглі палепшыць становішча ў групе. Цяпер кожны з нас адчувае адказнасць за сваю вучобу і дысцыпліну. Але нам яшчэ недастаткова дапамагае комсамольскае бюро факультэта ў барацьбе з пропускамі заняткаў, якія ў нас яшчэ маюць месца. Комсамольскае бюро не запрашае на свае пасяджэнні нашых актывістаў, члены бюро не гутараць з імі.

Д. ЦІХАНЕЦ,
стараста 8-ай групы, 2-га курса
юрыдычнага факультэта.

ДЫСПУТ ПА КНІЗЕ І. МЕЛЕЖА

Днямі ў актавай зале юрыдычнага факультэта адбыўся дыспут па кнізе беларускага пісьменніка, быўшага студэнта нашага ўніверсітэта Івана Мележа «Мінскі напрамак». Аб творчым шляху пісьменніка расказаў кандыдат філалагічных навук І. Науменка. Затым выступілі кандыдат юрыдычных навук Чыгір, студэнты факультэта тт. Смірнова, Сіж, Няхай і другія. Яны дэталёва прааналізавалі кнігу пісьменніка, адзначылі ў ёй рад недахопаў.

У заключэнне выступіў аўтар кнігі І. Мележ. Ён расказаў аб рабоце над раманам «Мінскі напрамак» і падзяліўся сваімі творчымі планами на будучае. Вечар прайшоў у творчай і дружнай атмасферы.

В. ЗЕБРЫН.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

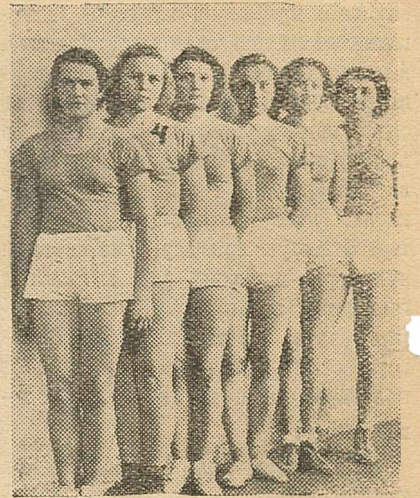
Кубак прафкома разыгран

Спаборніцтва на кубак прафкома па баскетболу пачаліся сустрэчай жаночых каманд хімічнага і біёлага-глебавога факультэтаў. На працягу ўсёй гульні адчувалася значная перавага хімікаў, якія атрымалі перамогу з лікам 55:20. Услед за імі ў барацьбу ўступілі мужчынскія каманды філалагічнага і гістарычнага факультэтаў. Філолагі не змаглі супрацьстаяць дружнай гульні праціўніка добраахвотна гульні ў абароне і ў нападзе. Яны прайгралі сустрэчу з буйным лікам 103:21.

Напружанай сустрэчай дня з'явілася гульня жаночых баскетбольных каманд геалага-геаграфічнага і філалагічнага факультэтаў. У першай палове гульні каманды змагаліся за кожнае ачко, дэманструючы высокую тэхніку і дакладныя кідкі па кальцу. Але ў другой палове філолагі не змаглі вытрымаць высокага тэмпу і прайгралі гульні з лікам 54:29.

Сустрэча мужчынскіх каманд фізіка-матэматычнага і біёлага-глебавога факультэтаў скончылася перамогай матэматыкаў з лікам 58:28. Вялікую цікавасць у гледачоў выклікала сустрэча мужчын геалага-геаграфічнага і юрыдычнага факультэтаў, якая скончылася перамогай першых з лікам 107:67.

16 і 18 лістапада праходзілі п'юфінальныя гульні. Мужчынская каманда геалага-геаграфічнага факультэта выйграла ў каманды хіміка з лікам 29:59 і ўвайшла ў фінал. У фінал таксама ўвайшла жа-

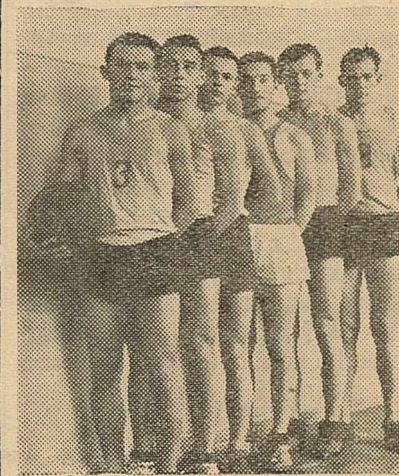
ночыя каманды геалага-геаграфічнага і хімічнага факультэтаў і мужчынская каманда гістарычнага факультэта.

У нядзелю 21 лістапада па свістку суддзі на пляцоўку вышлі фіналісткі хімічнага і геалага-геаграфічнага факультэтаў. З першых мінут гульня набыла вельмі імклівы і баявы характар. Праціўнікі ідуць ачко ў ачко. Але грубая гульня асобных ігракоў зніжае агульнае ўражанне ад гэтай цікавай спартыўнай сустрэчы. К канцу гульні ў камандзе геафака засталася толькі два ігракі, астатнія былі выправаджаны з гульні за грубасць. З перамогай у адно ачко кубак прафкома заваёўваюць студэнткі хімічнага факультэта.

Затым на пляцоўку выклікаюцца мужчыны гістарычнага і геалага-геаграфічнага факультэтаў. Гульня пачынаецца ў хуткім тэмпе. Геалагі робяць разрыў у 8—9 ачкоў, які ў далейшым павялічваецца і выграваюць гульні з лікам 96:67. Гэта першае паражэнне баскетбольнай каманды гістафака за апошнія некалькі год ва ўнутрыўніверсітэцкіх спаборніцтвах.

У выніку ўпартай барацьбы кубак прафкома заваявалі жаночая каманда хімічнага факультэта і мужчынская каманда геалага-геаграфічнага факультэта.

А. УХАНАЎ.

АБМЕРКАВАННЕ ПЫТАННЯЎ РУСКАЙ АРФАГРАФІІ

Пытанні арфаграфіі рускай мовы ў сучасны момант прыцягваюць увагу шырокай савецкай грамадскасці. На працягу раду год ужо праводзіцца абмеркаванне звода новых арфаграфічных правілаў, распрацаванага ў 1951 годзе лепшымі мовазнаўцамі Савецкага Саюза.

Пытаннем рускай арфаграфіі было прысвечана адбыўшаеся нядаўна пасяджэнне кафедраў рускай мовы нашага ўніверсітэта і Мінскага педагагічнага інстытута.

У сваім уступным слове дацэнт А. Ф. Манаенкава падрабіла ахарактарызаваць новы звод арфаграфічных правілаў. Яна адзначыла, што работа па ўпарадкаванню арфаграфіі мае вялікае дзяржаўнае і культурнае значэнне. Многія правілы арфаграфіі ў многіх выпадках ліквідуюць той разнабой у напісанні, які існуе да сучаснага моманту. Напрыклад, добра ў новым зводзе вырашана пытанне аб напісанні галосных пасля шпыхчых, якое да гэтага часу заставалася адным з найбольш цяжкіх раздзелаў сучаснай рускай арфаграфіі. Новым правілам ліквідуюцца выключэнні, у сі-

лу чаго, напрыклад, слова «чорт» пісалі праз «о», нягледзячы на існаванне слова «черти», у якім карэнная галосная «е». Ліквідавана неабходнасць запісваць тут імкліва выключэнні, што вядзе да палегчэння работы. Станоўчым фактам у новых правілах з'яўляецца таксама і тое, што ліквідаван разнабой у напісанні слоў тыпу «лисонья Лизонья, полосонья» з ласкадальным суфіксам «-онья» пасля цвёрдых зычных. Зусім выключаецца суфікс «-анья», які іншы раз пісаўся без дастатковых падстаў. Нельга не вітаць правіла, у сілу якога ў назвах населеных пунктаў, як на -ин (-ын), -ов (-ев), так і на -ино (-ыно), -ово (-ево) у творным склоне адзіночнага ліку мяркуецца пісаць толькі канчаток -ом напрыклад, «под Псковом, под городом Калинином, за Бородином, Тарутином, за Харьковым» і г. д. Гэты самым устанаўліваецца скланенне ўказаных назваў па ўзору назоўнікаў (яны і з'яўляюцца назоўнікамі).

Зусім правамерна ліквідацыя таго разнабою ў напісанні меснага склону адзіночнага ліку назоўнікаў

сярэдняга роду на **ье** (в Закавказье, в ущелье, а не в Закавказьи, в ущельи). У цэлым новы звод арфаграфічных правілаў безумоўна палегчыць засваенне рускай арфаграфіі і павінен атрымаць станоўчую ацэнку.

Тав. Манаенкава застанавілася і на некаторых недахопах новага арфаграфічнага звода. Асобныя правілы тут яшчэ застаюцца вельмі цяжкімі для засваення. У якасці прыкладу Манаенкава прыводзіць правіла аб напісанні прыметнікаў з суфіксам -инск, -енск, якія ў новым зводзе складаюцца больш чым з дзесяці пунктаў.

Цікавым і змястоўным было выступленне старэйшай настаўніцы, зараз метадыста Мінскага педагагічнага інстытута імя А. М. Горкага А. А. Мартынавай. Яна застанавілася на некаторых пытаннях выкладання арфаграфіі ў сярэдняй школе і падвергла крытыцы новы падручнік па рускай мове, складзены прафесарамі С. Г. Бархударавым і С. Е. Крочковым. Тав. Мартынава ўказала на недакладнасць і непрадуманасць ра-

ду арфаграфічных правілаў. Напрыклад, такі цяжкі раздзел рускай арфаграфіі, як напісанне падвоенных зычных у іншамовных словах, зусім не вытлумачаецца такім вось правілам: «В некоторых словах пишется двойные согласные, например, вожжа, ванна, аллея, аккуратный» (стр. 5. § 3)—Існуючыя вучэбныя дапаможнікі, гаворыць Мартынава, часта адыслаюць навучаючыхся да арфаграфічных слоўнікаў, але вучні, асабліва ў малодшых класах, не заўсёды маюць пад рукамі арфаграфічныя слоўнікі і часам не ўмеюць карыстацца імі.

Пытаннем вывучэння арфаграфіі ў вышэйшай школе прысвечіў сваё выступленне т. Касоўскі. Ён адзначыў, што ўзровень арфаграфічнай падрыхтоўкі студэнтаў малодшых курсаў універсітэта ўсё яшчэ застаецца нізкім. Аб гэтым сведчаць пісьмовыя кантрольныя работы, асабліва на завочным факультэце, канспекты лекцыяў асобных студэнтаў. Пагэтану правамерным з'яўляецца настаноўка спецыяльнага курса па пытаннях рускай графікі і арфаграфіі, які ўжо на працягу некалькіх год чытаецца на аддзяленні рускай мовы і літаратуры. Тав.

Касоўскі, які вядзе гэты курс, укажаў, што студэнты працягваюць вялікую цікавасць да грунтоўнага вывучэння рускай арфаграфіі, і такі курс, безумоўна, прынесіць карысць у працэсе падрыхтоўкі выкладчыкаў сярэдняй школы.

Некаторыя з выступавальных адзначылі, што пытанні арфаграфіі цесна звязаны з пытаннямі арфаэпіі. На гэтым застанавіўся дацэнт А. Я. Бірала, які сказаў, што традыцыі жывой мовы несумненна ўплываюць на арфаграфічныя навыкі. Тав. Бірала ў якасці ілюстрацыі прывёў канчаток -а ударнае ў назоўным склоне множнага ліку назоўнікаў мужчынскага роду (выбора, тона-ря), якое трывала ўмацавалася і паступова пашырае свае межы ў сучаснай рускай літаратурнай мове.

Загаворыў кафедраў рускай мовы педагагічнага інстытута дацэнт Н. І. Гурскі адзначыў метадычныя сумесныя пасяджэнні кафедраў рускай мовы двух буйнейшых ВНУ нашай рэспублікі. Ён выказаў таксама пажаданне, каб кафедры працягвалі і ў далейшым паглыбленае вывучэнне пытанняў арфаграфіі.

Рэдактар В. Л. ШАЦІЛА.